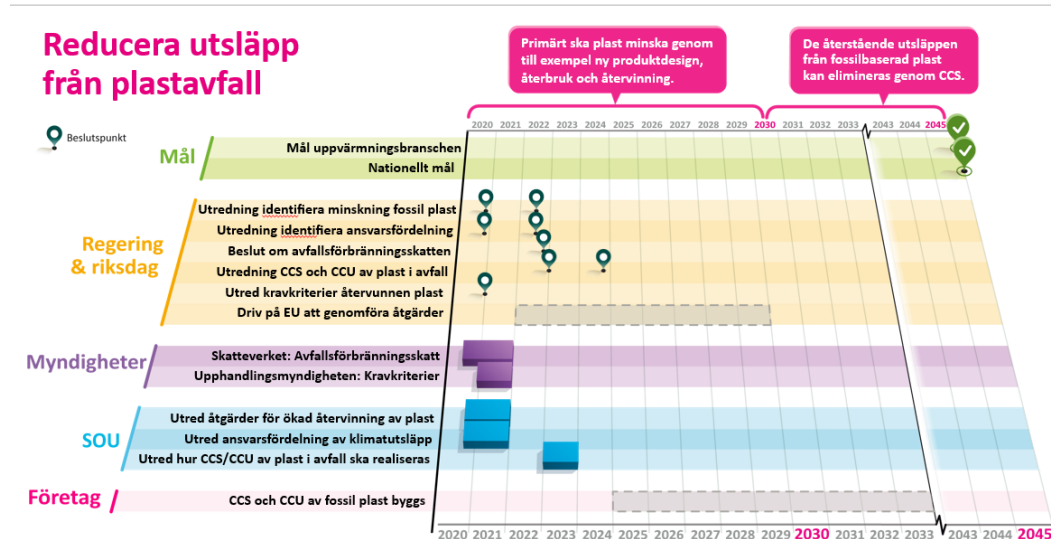

Tidslinje: Reducera utsläpp från plastavfall

Det är fullt möjligt och nödvändigt att ta bort de återstående koldioxidutsläppen från plastavfall ur fjärrvärmens senast år 2045. Det visar den tidslinje Energiföretagen har tagit fram i samverkan med andra aktörer och medlemsföretag. Med företrädesvis förebyggande åtgärder för att få bort plast ur avfallet och CCS, infångning och lagring av koldioxid från avfallsförbränning för det eventuella plastavfall som återstår, kan Sverige nå nettonollutsläpp.

Mål

Branschmål: negativa utsläpp

År 2045 ska uppvärmningssektorn vara en kolsänka som hjälper till att minska de totala svenska växthusgasutsläppen.

Energibranschens mål är att uppvärmningssektorn år 2045 ska vara en kolsänka som hjälper till att minska de totala svenska växthusgasutsläppen. För att åstadkomma detta behöver vi genomföra åtgärder i alla sektorer. Negativa utsläpp är en förutsättning för att Sverige ska kunna nå målet att ha nettonollutsläpp år 2045.

Nationella mål:

Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären.

Det nationella målet är att Sverige senast år 2045 inte har några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären. För att nå det nationella målet krävs en del åtgärder. Ytterligare åtgärder krävs för att uppvärmningssektorn kan bli en kolsänka. Här vill vi berätta om de åtgärder som vi i energibranschen tycker bör genomföras om klimatutsläpp från plastavfall. För varje åtgärd kan ni också se vårt förslag på när åtgärden behöver startas och genomföras och av vem.

Regering och riksdag

Utredning identifiera minskning fossil plast

Regeringen tillsätter en SOU med uppdraget att identifiera möjlig minskning av fossil plast. Inför styrmedel.

Fjärrvärmebranschen är på god väg att fasa ut sina fossila bränslen. Regeringen bör sätta igång en utredning i syfte att identifiera åtgärder för minskning av fossil plast. Det bör leda till konkreta förslag på styrmedel. De viktigaste åtgärderna för att minska den fossila plastens negativa miljöeffekter är att minska produktion och användning av fossil plast och plastprodukter och särskilt sådan plast som innehåller hälso- och miljöfarliga ämnen. Ett särskilt problem är den omfattande privatimporten från Asien av plastartiklar som innehåller hälso- och miljöfarliga ämnen. Flera utredningar och omfattande åtgärder krävs.

(Det som nyligen hänt: Inom nationell plastsamordning har Naturvårdsverket nyligen startat ett arbete för att ta fram en riktning för hur Sverige ska nå en hållbar plastanvändning.)

Utredning identifiera ansvarsfördelning

Regeringen tillsätter en utredning med uppdraget att identifiera ansvarsfördelning av klimatutsläpp från plast för energiåtervinning av plastavfall.

Energibranschen har minskat sina utsläpp av klimatgaser från fossila bränslen kraftigt. Utsläpp från avfall utgör idag merparten av fjärrvärmens utsläpp (58 procent 2019). Detta utsläpp fördelas idag till fjärrvärmekund men att skicka ansvaret för avfallets utsläpp till fjärrvärmekunderna löser inte problemet. Avfall skickas till energianläggningar för att behandlas på ett miljösäkert sätt. Att vi fjärrvärmebranschen nyttiggör energin och levererar till energikunden är en bonus. Regeringen bör tillsätta en utredning för att identifiera ansvarsfördelningen, för klimatutsläpp från plast som inte går att materialåtervinna och behöver destrueras, till dem som orsakar avfallet.

Beslut om avfallsförbränningskatten

Avfallsförbränningskatten saknar förutsättningar att uppnå avsedd styreffekt och bör därför avskaffas på basis av Skatteverkets kommande utvärdering.

Vi förväntar oss ett beslut om att avskaffa avfallsförbränningen på basis av Skatteverkets kommande utvärdering som ska rapporteras i oktober 2021. Bland annat har Naturvårdsverket redan våren 2020 i sin rapportering enligt klimatlagen konstaterat att avfallsförbränningskatten inte har någon klimatstyrande effekt.

Utred CCS och CCU för plast i avfall och inför styrmedel

Plast ska primärt minskas genom åtgärder inom produktdesign, återbruk och återvinning. För det plastavfall som återstår efter 2030 och som inte går att återanvända eller återvinna behövs CCS (koldioxidinfångning och lagring) eller CCU (koldioxidinfångning och användning av infångad koldioxid som råvara till exempelvis material och bränslen). Regeringen bör tillsätta en SOU med uppdraget att komma med förslag till styrmedel för avfalls-CCS respektive -CCU. Det är viktigt för att eliminera kvarvarande fossila utsläpp från avfallsförbränning.

Utred kravkriterier för återvunnen plast

Regeringen ger Upphandlingsmyndigheten i uppdrag att utreda förutsättningar för kravkriterier för återvunnen plast.

Upphandlingsmyndigheten bör utreda förutsättningar för kravkriterier för återvunnen plast. Särskilt viktigt är att kvalitetskrav formuleras för innehåll av föroreningar i plast som går till materialåtervinning. Sådana krav saknas i dag och behövs för att undvika att hälso- och miljöfarliga ämnen byggs in i nya produkter.

Det behövs tydliga krav på marknaden att öka andelen återvunnet material i olika produkter. Kraven bör vara kvantitativa och långsiktiga och marknaden måste få tid att anpassa sig. Dessa krav bör gå hand i hand med införandet av ekonomiska incitament som gör återvunnen plast konkurrenskraftigt på marknaden.

Driv på EU att genomföra åtgärder

Plast produceras och används på en global marknad vilket innebär att många åtgärder bör tas utanför Sveriges gränser. Sverige bör driva på EU att genomföra åtgärder som minskar produktion och användning av plast. Regeringen bör uppmana kommissionen att komma med skarpa förslag för att minska plastanvändningen.

Myndigheter

Skatteverket utvärderar avfallsförbränningskatten (pågående regeringsuppdrag)

Avfallsförbränningskatten styr inte mot beslutade avfalls-, energi- eller klimatpolitiska mål. En bred utvärdering ska enligt regeringsuppdrag till Skatteverket redovisas senast den 31 oktober 2021.

Skatteverket har fått ett pågående regeringsuppdrag att utvärdera avfallsförbränningskatten. En bred utvärdering ska enligt regeringsuppdraget redovisas senast den 31 oktober 2021. Avfallsförbränningskatten saknar förutsättningar att uppnå avsedd styreffekt och styr inte mot beslutade avfalls-, energi- eller klimatpolitiska mål och Energiföretagen förväntar sig därför att avfallsförbränningskatten avskaffas.

Upphandlingsmyndigheten: kravkriterier

Upphandlingsmyndigheten ska i samverkan med Sveriges kommuner och regioner utreda förutsättningarna för att inrätta kravkriterier för återvunnen plast vid upphandling.

Se ovan, under rubriken Regering och riksdag.

SOU

Utred hållbar produktion och konsumtion av plast

Utred vilken kombination av lösningar (ex. produktdesign, återbruk och återvinning) som ökar återvinning av plast.

Utredningen ska resultera i förslag för att öka återvinningsgraden och återbruk av plast, exempelvis genom utökat producentansvar. Utredningen ska resultera i förslag till styrmedel.

De viktigaste åtgärderna för att minska den fossila plastens negativa miljöeffekter är att minska produktion och användning av fossil plast och plastprodukter och särskilt sådan plast som innehåller hälso- och miljöfarliga ämnen. Ett särskilt problem är den

omfattande privatimporten från Asien av plastartiklar som innehåller hälso- och miljöfarliga ämnen. Flera utredningar och omfattande åtgärder krävs.

Utred ansvarsfördelning av klimatutsläpp från plastavfall

Utred ansvarsfördelning av klimatutsläpp i enlighet med principen att förorenaren betalar för sina utsläpp.

För att minska mängden plast i restavfall bör frågan om ansvarsfördelning av klimatutsläpp utredas. Detta i enlighet med principen att förorenaren betalar för sina utsläpp. Utredningen ska resultera i förslag till fördelning av utsläppen och kostnadsfördelning av dessa mellan relevanta aktörer i värdekedjan. Utsläppen bör fördelas mellan producenter av plastprodukter som inte går att recirkulera till marknaden och dem som inte samlar in eller återvinner plast på ett korrekt sätt. Utredningen ska resultera i förslag till styrmedel som leder till minskat klimatutsläpp i enlighet med principen om att förorenaren betalar för sina utsläpp.

Utred hur CCS/CCU av plast i avfall ska realiseras

Utredningen ska resultera i förslag till styrmedel för CCS/CCU av återstående plast i avfall. Detta för att eliminera de sista återstående utsläppen från fossilbaserad plast

Sverige behöver utreda hur CCS/CCU av avfall ska realiseras. Utredningen ska resultera i förslag till styrmedel för CCS/CCU av återstående plast i avfall. Detta för att eliminera de sista återstående utsläppen från fossilbaserad plast.

Företag

CCS och CCU av avfall byggs

Anläggningar för koldioxidinfångning från avfall uppförs. Energiföretag eller avfalls- hanteringsföretag bygger anläggningar för koldioxidinfångning och en logistklösning för transport av koldioxid från avfall kommer på plats i samarbete med andra. När hela kedjan för infångning, transport och lagring finns på plats kan utsläpp från fossil plast elimineras.

I Sverige pågår det idag flera pilotprojekt och utredningar av anläggningar för avfalls- och bio-CCS/CCU.

Plastproducenter och industrier som använder plast i sin produktion bör minska produktion och användning av fossil plast och plastprodukter och särskilt sådan plast som innehåller hälso- och miljöfarliga ämnen.

De viktigaste åtgärderna för att minska den fossila plastens negativa miljöeffekter är att minska produktion och användning av fossil plast och plastprodukter och särskilt sådan plast som innehåller hälso- och miljöfarliga ämnen.

Plastproducenter måste minska produktion av plast från fossila råvaror och öka andelen återvunnen plast i produktion av ny plast. Producenter ska också fråga sig om det finns behov av att producera nya produkter eller om det går att klara behovet genom cirkulära affärsmodeller. Producenter måste också minimera användningen av farliga kemikalier och additiv som försvårar återvinning och återanvändning av plast. Sammanfattningsvis bör plastproducenter göra plastproduktionen giftfri och cirkulär.

Fastighetsägare bör i samarbete med kommunerna och andra aktörer driva på och möjliggöra fastighetsnära insamling.

Fastighetsägare bör i samarbete med kommunerna och andra aktörer driva på och möjliggöra fastighetsnära insamling i syfte att underlätta sortering och insamling av plast som går att materialåtervinna. Fastighetsägare kan också bidra till att sprida information till de boende och verksamheter som hyr deras lokaler och skapa möjlighet till återanvändning av plastprodukter.